

Praha 12. března 2009

Dámy a pánové,

Evropa ve dvacátém století rozšířila do světa dva extrémní politické systémy, jejichž praktické uskutečnění mělo tragické následky. Domnívám se proto, že je i její povinností tuto setbu reflektovat, poučit se z chyb, vyvodit důsledky a předat je nastupujícím generacím. Komunistický systém se vyznačoval zejména tím, že prostupoval celou společností a každý se současně stával jeho obětí i spolupachatelem. Neznamená to ovšem, že všichni nesli stejný díl odpovědnosti. Na rozdíl od nacismu, kde byli útočníci a oběti snadno odlišitelní, byl v tomto ohledu záludnější. Záludný byl i tím, o jak svůdné myšlenky se opíral a trvalo začasť poměrně dlouho a stálo mnoho obětí, než mnozí ze svých iluzí vystřízlivěli. I když se ve stejné podobě historie neopakuje, vznášejí se nad dnešním světem nebezpečí, která by – pokud bychom jim nedokázali čelit – měla sice jiné projevy, ale příčiny, pohnutky či mechanismy, které nás dovedly k dvěma strašlivým válkám a k rozdělení kontinentu, by zůstávaly stejné. Obezřetnost je proto na místě a já se raduji, že se tímto fenoménem zabýváte právě na celoevropské půdě.

Váš

Václav Havel

